Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 7 Tdo 1072/2012, ECLI:CZ:NS:2012:7.TDO.1072.2012.1

Číslo: 35/2013

Právní věta:

Pro závěr, že poškozená osoba je osobou žijící ve společném obydlí s pachatelem, je rozhodující faktický stav společného bydlení pachatele a poškozené osoby. Není proto významné, zda a jaký právní vztah k domu či bytu (popř. k jinému prostoru k bydlení), který společně obývají, taková osoba má. Osobou žijící ve společném obydlí tak může být nejen osoba, která zde žije z titulu vlastnictví či spoluvlastnictví nemovitosti, nájemního nebo podnájemního vztahu, ale i jen z důvodu společného bydlení na základě rodinných a jiných vztahů. Takovou osobou může být např. družka pachatele, která s ním v domě, který vlastnil, bydlela s jeho byť jen konkludentním souhlasem.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 19.09.2012

Spisová značka: 7 Tdo 1072/2012

Číslo rozhodnutí: 35

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Týrání osoby žijící ve společném obydlí

Předpisy: § 199 odst. 1 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného S. V. proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 4. 2012, sp. zn. 3 To 118/2012, jako odvolacího soudu v trestní věci vedené u Okresního soudu ve Vyškově pod sp. zn. 1 T 99/2011.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Okresního soudu ve Vyškově ze dne 21. 12. 2011, sp. zn. 1 T 99/2011, byl obviněný S. V. uznán vinným zločinem týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, odst. 2 písm. d) tr. zákoníku a přečinem krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku a odsouzen za tyto trestné činy a dále za přečin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku, jímž byl uznán vinným trestním příkazem Okresního soudu ve Vyškově ze dne 29. 3. 2011, sp. zn. 2 T 27/2011, podle § 199 odst. 2 tr. zákoníku, § 43 odst. 2 tr. zákoníku k souhrnnému trestu odnětí svobody na čtyři roky, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou, a podle § 70

odst. 1 písm. a) tr. zákoníku k trestu propadnutí věci (správně propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty), přičemž podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku byl zrušen výrok o trestu v citovaném trestním příkazu.

Odvolání obviněného, podané proti celému výroku o vině a trestu, bylo usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 11. 4. 2012, sp. zn. 3 To 118/2012, podle § 256 tr. ř. zamítnuto.

Obviněný podal prostřednictvím obhájce v zákonné lhůtě dovolání proti usnesení Krajského soudu v Brně. Výrok o zamítnutí odvolání napadl proto, že jím byl ponechán beze změny výrok o vině zločinem týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, odst. 2 písm. d) tr. zákoníku. Odkázal na důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Namítl, že jednání, kterého se podle zjištění soudů dopustil proti poškozené ve svém domě, nemohlo být posouzeno jako trestný čin týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 tr. zákoníku, protože jeho dům nebyl „společným obydlím“ a protože poškozená neměla žádný právní titul ani jeho souhlas k tomu, aby v jeho domě bydlela. Obviněný se dovoláním domáhal toho, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí obou soudů a aby Okresnímu soudu ve Vyškově přikázal věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout.

Nejvyšší soud shledal, že dovolání je zjevně neopodstatněné.

Zločinu týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, odst. 2 písm. d) tr. zákoníku se dopustí mimo jiné ten, kdo týrá osobu žijící s ním ve společném obydlí, páchá-li takový čin po delší dobu.

Takto byl posouzen skutek, který podle zjištění Okresního soudu ve Vyškově, s nímž se v napadeném usnesení ztotožnil také Krajský soud v Brně, spočíval v podstatě v tom, že obviněný nejméně od druhé poloviny dubna 2006 do 13. 11. 2010 v L. 329, okr. V., zle a bezcitně nakládal se svojí spolužijící družkou P. H., které opakovaně vulgárně a velmi hlasitě nadával, ponižoval a urážel ji, zakazoval jí kontakty s příbuznými, vyhrožoval jí vystěhováním, zabitím, uřezáním a useknutím hlavy, fyzicky ji napadal údery do zad, rukou a nohou, tahal ji za vlasy, kopal ji do těla, šlapal jí nohou po břiše, držel ji pod krkem a dne 13. 11. 2010 po předchozí slovní rozepři a po jejím oznámení, že se i s dětmi stěhuje do azylového domu, ji honil na dvoře a v zahradě, vyhrožoval jí zabitím, vyhnal ji před dům v domácím oblečení bez obuvi a z okna vyházel její osobní věci. Podle dalších zjištění pojatých do výroku o vině se obviněný dopouštěl uvedeného jednání před nezletilými dětmi L. V. a O. V., podněcoval jejich agresivitu vůči poškozené a vyvolával u poškozené psychické obtíže, přetrvávající strach a stavy úzkosti, což u ní vedlo k rozvoji syndromu týrané osoby.

Z hlediska vztahu napadeného usnesení a podaného dovolání je spornou právní otázkou to, zda dům obviněného v obci L. 329, okr. V., byl „společným obydlím“ obviněného a poškozené ve smyslu § 199 odst. 1 tr. zákoníku.

Poškozená bydlela v domě obviněného s jeho konkludentním souhlasem, který vyplýval z toho, že byla jeho družkou a zároveň matkou jejich společných dětí. Obviněný s poškozenou společně vychovávali děti, společně hospodařili a jejich soužití lze charakterizovat tak, že vedli společnou domácnost. Z toho je zřejmé, že poškozená ve skutečnosti bydlela v domě obviněného s jeho souhlasem, byť tento souhlas nebyl výslovně vyjádřen tím, že by byl obsahem nějakého zvláštního právního úkonu, kterým by byla vymezena práva poškozené k domu. Ostatně sám obviněný ve své výpovědi za důvod vzájemných rozporů výslovně označoval to, že poškozená je nepořádná, že neumí hospodařit, že se řádně nestará o domácnost ani o děti apod. Bez ohledu na to, zda tyto výhrady obviněného vůči poškozené byly opodstatněné, uvedené vyjádření obviněného jednoznačně svědčí o tom, že poškozená bydlela v domě s jeho konkludentním souhlasem a rozhodně ne proti jeho vůli. Pokud poškozená sama projevila vůli nebydlet společně s obviněným, stalo se to až posléze při posledním incidentu dne 13. 11. 2010, přičemž tento postoj poškozené byl jen důsledkem

předcházejícího protiprávního jednání obviněného. Z popsaných okolností jasně vyplývá, že poškozená byla osobou žijící s obviněným ve „společném obydlí“, jak to má na mysli ustanovení § 199 odst. 1 tr. zákoníku. Pro tento závěr je rozhodný faktický stav společného soužití a bydlení obviněného a poškozené v jednom domě bez ohledu na to, jaký kdo z nich měl právní vztah k tomuto domu. Jestliže na jedné straně obviněný byl vlastníkem domu a na druhé straně poškozená společně s obviněným bydlela v domě, aniž k tomu nad rámec konkludentního souhlasu obviněného měla formální právní titul, např. spoluvlastnictví, nájem, věcné břemeno apod., není tato situace důvodem k závěru, že nešlo o „společné obydlí“ ve smyslu § 199 odst. 1 tr. zákoníku. Rozhodně nelze akceptovat námitky obviněného, podle nichž nebyl naplněn tento znak trestného činu týrání osoby žijící ve společném obydlí.

Právní posouzení skutku je tedy evidentně správné. Napadené usnesení není vadné ve smyslu dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., neboť není rozhodnutím, které by spočívalo na nesprávném právním posouzení skutku.

Nejvyšší soud proto zjevně neopodstatněné dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.